

Katedra slavistiky

sekce ukrajinistiky
Posudek na diplomovou práci

Autor: Jiřina Dvořáková

Titul (česky - ukrajinsky - anglicky):

Prozaická tvorba Olexandra Petrovyče Dovženka

Прозова творчість Олександра Петровича Довженка

The Prose of Alexander Dovzhenko

Vedoucí práce: doc., PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

Oponent: Mgr. Ulyana Kholod, Ph.D.

Text:

Studentka Jiřina Dvořáková se ve své diplomové práci s názvem *Prozaická tvorba Olexandra Petrovyče Dovženka* věnuje literární činnosti proslulého ukrajinského spisovatele 20. století. Přibližuje tak umělecký styl autora, který je světu znám zejména jako filmový režisér. Mimovolně nás seznamuje s politickou situací na Ukrajině a literárním životem v období druhé světové války. Největší pozornost je přirozeně věnována podrobnému rozboru Dovženkovy literární tvorby: povídek a žánru tzv. kinopříběhu, vzniklého „na základě autorova sepečetí s kinematografií“ (s. 8). Nakonec se práce věnuje morálnímu aspektu uměleckého směru autora a psychologické analýze.

Hlavním cílem práce je hledání odpovědi na otázku, zda je literární tvorba Olexandra Dovženka rovnocenná jeho tvorbě filmové. Tato problematika je věnována převážně část diplomové práce; autorka tu rozjímá o tragickém souboji umělecké osobnosti s tehdejší ideologií, která omezovala její tvůrčí záměry nejprve v realizaci filmů, později v literární činnosti. V závěru diplomantka uvádí, „že autora i jeho dílo je především třeba chápat vcelku“ (s.104), že „nejpřísnějším a nejpůsobivějším rysem jeho tvorby zůstává poetismus“ (s.105), „v jeho díle se neustále opakují stejné motivy, postupy a myšlenky, ... že přes všechny své omyly a ústupky si umělec dokázal zachovat svou tvář.“ (s.106).

Práce je logicky rozčleněna do 29 drobnějších kapitol; některé z nich mají dílčí podkapitoly. Každá kapitola je věnována rozboru jednoho konkrétního díla. Vzniká tím souvislost mezi důkladnými analýzami a širším pohledem na tehdejší politickou a kulturní situaci v socialistické Ukrajině, uvažuje o původu ukrajinské mentality. Obzvlášť přínosné jsou podkapitoly 1.2, 1.3, 1.4 (s. 8-14), popisující originalitu literárního stylu, literárních žánrů, motivů i autorovy svébytné filozofie. Dále podkapitoly 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5 (s. 50-57), v nichž se autorka věnuje literární a psychologické analýze nejznámějšího kinopříběhu Olexandra Dovženka „Ukrajina v ohni“. Upozorňuje na to, že do příběhu Dovženko včleňuje syžety jiných povídek, z nichž přebírá i základní rysy jednotlivých postav. Charaktery kladných i záporných hrdinů se projevují především ve vyhraněných okolnostech druhé světové války. Přínosná je i kapitola 25 (s. 89-100) o tzv. „poémě v próze“ (s. 89) „Začarovaná Desna“. Diplomantka ji označuje za „vrchol slovesné tvorby“ Olexandra Dovženka (s. 89), a to především díky složitě formální výstavbě, která je založená na čtyřech autorských já, na prostupování témat a žánrů, religiozity a naturalismu, fantazie a reality.

Při psaní práce studentka prokázala excelentní znalost odborné terminologie a schopnost aplikovat teoretické poznatky, nabyté studiem odborné literatury.

Práce je úhledně zpracována, má logickou strukturu, ucelený charakter, obsahuje četné odkazy na prostudovanou literaturu; uvedeny jsou citace v ukrajinštině, slovenštině, ruštině.

Diplomová práce působí velmi celistvým dojmem. Čtenáře vede k přesvědčení, že přes nelehkou situaci Východní Evropy, tedy i Ukrajiny v období druhé světové války si ukrajinská literatura dokázala zachovat evropský význam. O. Dovženko byl jeden z těch, díky nimž zapsala do celosvětového povědomí.

Hodnocená práce vyhovuje požadavkům magisterské diplomové práce, a proto tuto práci doporučuji k obhajobě.

V Olomouci dne 11.1. 2008

Mgr. Ulyana Kholod, Ph.D.